

MIEDZIŅŠ NĀCA, GULĒT GRIBU

Latviešu deju 8 sievām

V.Ozola horeogrāfija un apraksts, R.Šteina un tautas mūzika

Deja ieturēta latviešu etnogrāfisko deju stilā, tās pamatsolis ir polka, kas papildināta ar dažiem jauniem soļiem. Polku jāizpilda atsperīgi (sīkā polka).

Pirmajā variantā deju saucās „Pēc darba”, iestudēta TDA „Jaunība”. 1964.g. prēmēta jaunrades deju skatē, mācīta 1965.g. horeogrāfu seminārā Igaunijā. Deja arī 1972.g. skolēnu Deju svētku repertuārā.

Papildināts ar tautas dziesmas „Miedzīņš nāca, gulēt gribu” melodiju un tās draisko piedziedājumu „Janc's rijā”, 1999.g. vidējās paaudzes deju kolektīvā „Laipa” izveidots citāds dejas variants. Dejas sadzīviskais saturs un ņiprais raksturs, atainots sievu bezbēdīgā izpildījumā, var papildināt vidējās paaudzes dejojāšu repertuāru.

Apraksts dots 8 sievām, bet deju var izpildīt arī lielāks (12, 16), vai mazāks (6, 4) dalībnieču skaits.

Dejai 5 gājieni. Pirmajā, trešajā un piektajā gājienā dzied, pārējās izmantots tikai instrumentālais pavadijums.

Dejas sākumā sievas nostājas divās kolonās pa četrām katrā skatuves dibenplāna kulisē, rokas sānos.

PIRMAIS GĀJIENS

Dzied: Miedzīņš nāca, gulēt gribu,–
Nelaiž mani māmuliņ'.

2 x

Sak' māmiņa nelaizdama,–
Tev, meitiņa, daudz vajag.

2 x

Piedziedājums: Ai, Janc's rijā, rijā, rijā,
Janc's rijā gul.

2 x

1. – 4.t. - Pirmo četru sievu grupa ar 4 polkas soļiem, sākot ar labo kāju, izdejo no skatuves kulisēm līdz dibenplāna vidum. – Otrā četru sievu grupa stāv kulisēs.
5. – 8.t. - Pirmās četras sievas, pagriežoties pret skatītājiem, ar 1.kustību un 2 polkas soļiem dodas vienā līnijā uz skatuves priekšplānu. – Tajā pašā laikā no dibenplāna kulisēs ar skatuves dibenplānu ar 4 polkas soļiem, sākot ar labo kāju, izdejo otrā četru sievu grupa (1.zīm.).
9. – 12.t - 1., 2.sieva ar polkas soļiem dodas uz skatuves labo malu, 3., 4.sieva – uz kreiso skatuves malu. – Otrā sievu grupa ar 1.kustību un 2 polkas soļiem deju vienā līnijā uz skatuves priekšplānu (2.zīm.).
13. – 16.t. - Pirmās 4 sievas skatuves dibenplānā ar 1.kustību un polkas soļiem mainās vietām (otrā polkas soļa laikā pagriežoties pa labi ar skatienu uz skatuves vidu). – Tajā laikā 5. un 6.sieva ar 4 polkas soļiem aizdejo uz skatuves labo malu, 7. un 8.sieva – uz skatuves kreiso malu (3.zīm.).
17. – 18.t. - Sievu līnijas ar 2.kustību dodas viena otrai pretī uz skatuves vidu (4.zīm.).

19. – 20.t. - Ar 2 polkas soļiem, griežoties uz labo pusi, sievas līnijās aizdejo atpakaļ katra uz savu skatuves malu.
21. – 22.t. - Atkārto 17. – 18.t. darbību.
23. – 24.t. - Pretējo līniju sievas sadodas pa pāriem labo elkoņu satvērienā un ar 2 polkas soļiem izpilda pusapgriezieni, nobeidzot griešanas pretējās vietās ar muguru pret skatuves vidu (5.zīm.).

OTRAIS GĀJIENS

Nedzied, spēlē instrumentālo pavadījumu.

1. – 4.t. - Sievas, sadevušās rokās 2 virknītēs, ar 4 polkas soļiem dejo uz skatuves dibenplānu, kā parādīts 5.zīm., soli uzsāk ar labo kāju.
5. – 8.t. - Ar 1.kustību un 2 polkas soļiem sievas vienā līnijā dodas uz skatuves priekšplānu (6.zīm.). – 8.takts beigās katras skatuves malas 4 sievas pagriežas ar skatu uz skatuves vidu. – Skatuves vidū esošās ir ar skatu viena pret otru.
9. – 12.t. - Ar polkas soļiem sievas priekšplānā izpilda viju, ejot garām vispirms ar labo, pēc tam ar kreiso plecu. Rokas sānos. – Satiekoties ar ceturto pretīm nākošo dejojāju, nevirzās garām, bet izpilda uz vietas 3 kāju piesitienus.
13. – 14.t. - Dejojājas pa pāriem viena pret otru izpilda 1.kustību bez pagriezienu (solis un palēciens pa labi, pa kreisi).
15. – 16.t. - Pretīm stāvošās sievas ar 2 polkas soļiem atgriežas uz vietas labo elkoņu satvērienā un 16.t.beigās sadodas sānis izstieptās rokās (galopa satvērienā, 7.zīm.).
17. – 18.t. - Ar 3 galopa soļiem un palēcienu uz abām kājām sievas pa pāriem aizdejo skatuves dibenplānā.
19. – 20.t. - Dejojājas atlaiž sadotās rokas un ieliek sānos. – Ar 4 soļiem, sākot ar to kāju, kura atrodas skatuves dibenplāna pusē, atgriežas uz vietas un sadodas atkal pa pāriem sānis stieptās rokās.
21. – 24.t. - Atkārto 17. – 20.t. darbību, tikai šoreiz kustību izpilda, sākot ar pretējo kāju un virzoties uz skatuves priekšplānu. – 24.takts beigās dejojājas nostājas pa četrām ar skatienu uz skatuves abām malām (8.zīm.).

TREŠAIS GĀJIENS

- Dzied: Ņemiet mani, ciema puīši,
Es bij' darba cilvēciņš. 2 x
- Pa trīs gadi cimdu pāri
Kā līgoti nolīgoj'. 2 x
- Piedz.: Ai, Janc's rijā – u.t.t.

1. – 4.t. - Dejojājas sadalās pa pāriem un ar 4 polkas soļiem virzās viena aiz otras, kā parādīts 8.zīmējumā, uz skatuves stūriem. – 4.takts beigās sievas nostājas ar skatu pret sava pāra dejojāju.
5. – 6.t. - Sievas pa pāriem ar 1.kustību skatuves stūros mainās vietām, ejot garām ar mugurām, ar kreiso plecu pa priekšu. – 6.taktī, pagriežoties pa kreisi, pāra dejojājas ir viena pret otru ar labo plecu.
7. – 8.t. - Ar 2 polkas soļiem, ejot garām ar labajiem pleciem pa priekšu, sievas nonāk atpakaļ savās vietās. 8.taktī 3., 4., 5. un 6.sieva izpilda pusapgriezieni pa labi, – 1., 2., 7. un 8. sieva izpilda pa labi pilnu apgriezieni. – Visas dejojājas nostājas ar skatu pa dejas ceļu.
9. – 12.t. - Dejojājas virzās ar 4 polkas soļiem vienu ceturtdaļaplī pa dejas ceļu. – Pāri aizdejo līdz nākošajam skatuves stūrim, blakus esošās sievas atkal nostājas ar skatu viena pret otru.
13. – 16.t. - Atkārtō iepriekšējo 5. – 8.t. darbību. 8.taktī visas dejojājas nostājas aplī ar skatu pret centru.
17. – 18.t. - Visas dejojājas ar 2.kustību dodas uz skatuves centru.
19. – 20.t. - Ar 2 polkas soļiem, griežoties pa labi (augums noliekts un arī skats pa kreisi), dejojājas virzās no centra uz āru.
21. – 22.t. - Atkārtō 17. – 18.t. darbību.
23. – 24.t. - Dejojājas ar vienu polkas soli atgriežas uz vietas pa labi, pēc tam 24.taktī, piesitot kreiso, labo kāju, nostājas ar muguru pret centru.

CETURTAIS GĀJIENS

Nedzied, spēlē instrumentālo pavadījumu.

1. – 8.t. - Sievas ar muguru pret centru virzās aplītī ar sīku galopa soli dejas ceļam pretējā virzienā. – Vienlaicīgi ar elkoņos liektām rokām priekšā krūšu augstumā plaukstas griež uz priekšu vienu ap otru, - „tīn kamolu”.
9. – 12.t. - 3., 8., 5. un 2. sieva izveido priekšplānā līniju ar skatu pret skatītājiem un, sākot ar labo kāju, ar 4 polkas soļiem pavirzās atmuguriski uz skatuves dibenplānu (9.zīm.).
13. – 14.t. - Sievas ar skatu pret skatītājiem izpilda 1.kustību uz vietas, – sānis pa labi, pa kreisi. Rokas sānos.
15. – 16.t. - Ar 2 polkas soļiem apgriežas uz vietas pa labi.
17. – 18.t. - Sievas attēlo vērpšanu. – Balstoties uz ceļi nedaudz ieliektas kreisās kājas, dejojājas labo kāju izliek sānis uz priekšu uz papēža. – Divās taktīs ar labās kājas pēdu četrreiz piesit pret grīdu (papēdi no grīdas neatceļ). – Kreisā roka, elkonī liekta, pacelta uz augšu. – Labo roku, sākot no kreisās rokas, virza diagonāli pa labi sānis uz leju. Virzot labo roku uz leju, to kustībā četrreiz mazliet piefiksē (tīsi pārtrauc).
19. – 24.t. - Vērpšanu turpinot, vēl trīsreiz atkārtō 17. – 18.t. apraksīto darbību.

PIEKTAIS GĀJIENS

Dzied: Miedzīņš nāca, gulēt gribu,– Nelaiž mani māmuliņ'.	2 x
Lai nu šā, lai nu tā,– Man ar Janci jārunā.	2 x
Piedz.: Jo Janc's rijā, rijā, rijā, Janc's rijā gaida!	2 x

1. – 4.t. - Sievas ar 4 polkas soļiem griežas pa pāriem labo elkoņu satvērienā, izpildot divus apgriezienus. Pēc tam nostājas ar skatu viena pret otru, rokas sānos.
5. – 8.t. - Dejojājas pa pāriem ar 1.kustību mainās vietām, ejot garām ar mugurām ar kreiso plecu pa priekšu. – Pēc tam ar 2 polkas soļiem un apgriezienu pa labi nonāk atpakaļ savās vietās, ejot garām ar labo plecu pa priekšu (10.zīm.).
9. – 12.t. - Pāri griežas atkal ar polku labo elkoņu satvērienā, veidojot vienu līniju. Dibenplānā esošie pāri, apgriežoties divas reizes, pavirzās uz skatuves vidū. Priekšplānā esošās meitas griežoties pavirzās uz skatuves malām.
13. – 16.t. - Dejojājas pa pāriem atkārti 5. – 8.t. darbību, nobeidz vienā līnijā ar skatu pret skatītājiem (11.zīm.).
17. – 18.t. - Visas dejojājas vienā līnijā ar 2.kustību dodas uz priekšplānu.
19. – 20.t. - Ar 2 polkas soļiem, griežoties pa labi, dejo uz dibenplānu. Skats pa kreisi, – pār kreiso plecu.
21. – 22.t. - Atkārti 17. – 18.t. darbību.
23. – 24.t. - Ar vienu polkas soli veikli apgriežas uz vietas pa labi, pēc tam, spārīgi piesitot kreiso, labo kāju, nobeidz deju izaicinošā pozā pret skatītājiem.

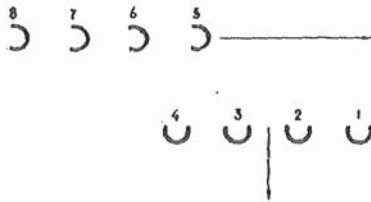
KUSTĪBU APRAKSTS

1. kustība

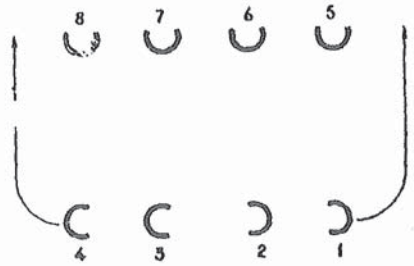
- 1.t. - Uz "viens" – solis uz priekšu ar labo kāju, vienlaicīgi augumu pagriežot pa labi un izvirzot uz priekšu kreiso plecu.
Uz "divi" – palēciens uz labās kājas, kreisā kāja ceļ saliekta, pēda pie labās kājas potītes.
- 2.t. - Uz "viens" – solis ar kreiso kāju, augumu pagriež pa kreisi, labais plecs uz priekšu.
Uz "divi" – palēciens uz kreisās kājas, labā kāja ceļ saliekta, pēda pie kreisās kājas potītes.

2. kustība

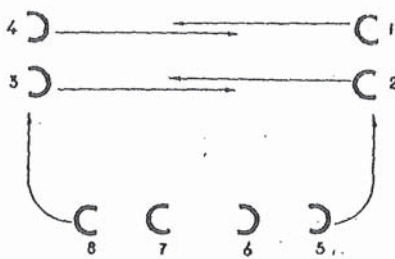
- 1.t. - Sākot ar labo kāju, 2 uzsvērti soļi, kāju slaidi izmetot uz priekšu.
- 2.t. - Uz "viens" – vēl viens solis ar labo kāju uz priekšu.
Uz "divi" – palēciens ar vieglu iesēdienu uz abām kājām.

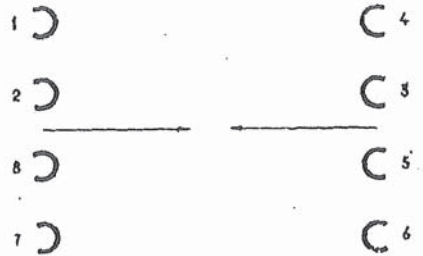
1. zım.

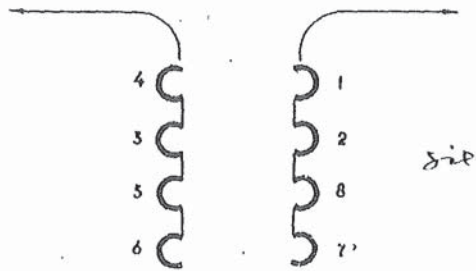
2. zım.

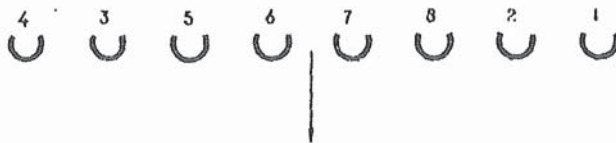
3. zım.

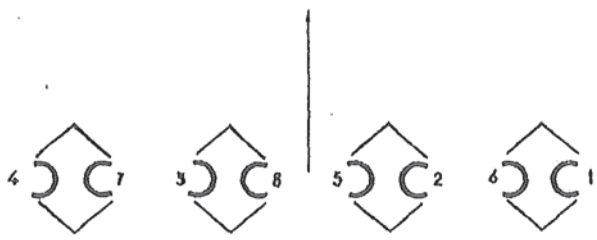
4. zım

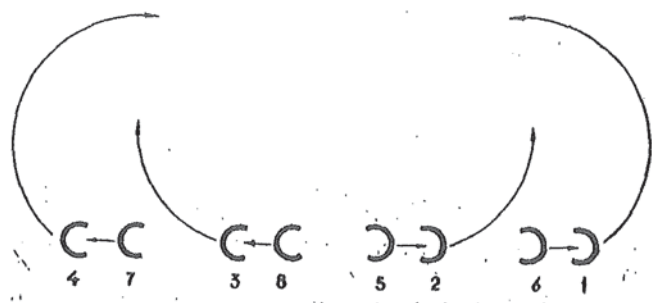
5. zım.

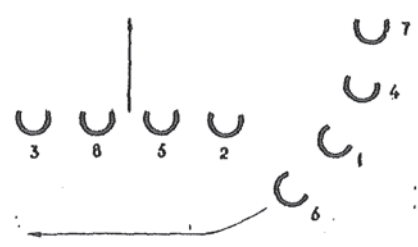
6. zım.

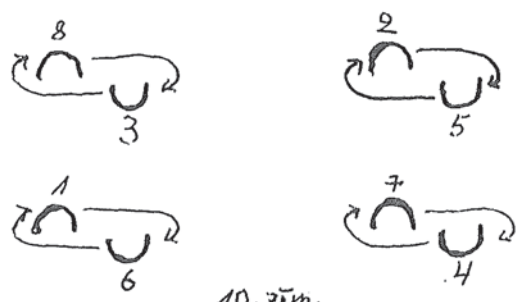
7. zim.

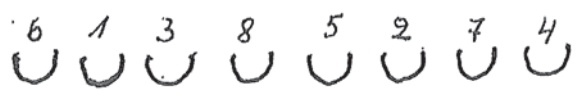
8. zim.

9. zim.

10. zim.

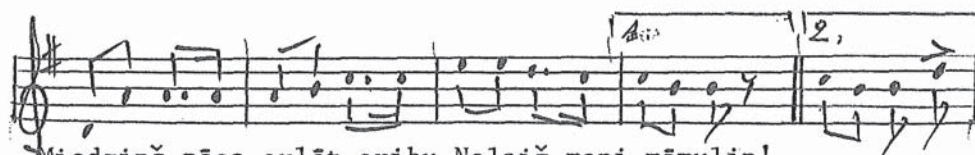

11. zim.

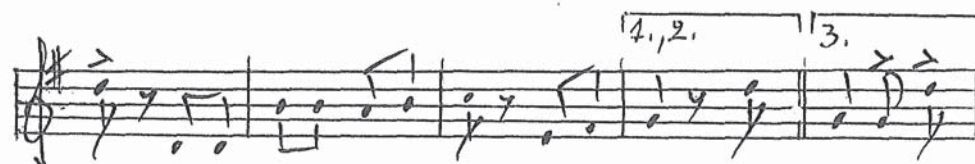
MIEDZIŅŠ NĀCA, GULĒT GRIBU

Miedzīņš nāca, gulēt gribu, - Nelaiž mani mā-mu-liņ'.
Sak' māmiņa nelaizdama, - Tev, meitiņa, daudz vajag.

Miedzīņš nāca, gulēt gribu, Nelaiž mani māmuliņ'.
Sak' māmiņa nelaizdama, - Tev, meitiņa, daudz vajag. Ai,

Janc's rijā, rijā, rijā, Janc's rijā guļ. Ai, gaida. Jo

Janc's rijā, rijā, rijā Janc's rijā guļ. gai-da !

②

